

Fylkesmannen i Vestfold

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep

0030 Oslo

323.00
1/9-08
200802106-28

Vår saksbehandler / telefon:
Lillian Hamarsnes
33 37 24 29

Deres ref:

Vår referanse:
2008/3575
Arkivnr: 710

Vår dato:
28.08.2008

Høringsuttalelse om Barnelovutvalgets forslag til endringer i barneloven

Vi viser til høringsbrev fra Barne- og likestillingsdepartementet datert 09.05.08 og oversender herved våre vurderinger til Barnelovsutvalgets forslag til endringer i barneloven.

Foreldreansvar

I mandatet er utvalget bedt om å vurdere felles foreldreansvar uavhengig av om foreldrene har bodd sammen eller ikke.

I dag har foreldre som hovedregel foreldreansvaret sammen for felles barn, og fortsetter med det etter et samlivsbrudd hvis ikke de avtaler noe annet. Hvis foreldrene verken er gift eller bor sammen ved barnets fødsel, har mor i utgangspunktet foreldreansvaret alene. De kan imidlertid avtale å ha foreldreansvaret sammen, eller at far skal ha det alene.

Utvalgets flertall mener dagens regler bør opprettholdes. Utvalgets mindretall mener at det bør være felles foreldreansvar uavhengig av om foreldrene har bodd sammen.

Fylkesmannen støtter forslaget fra utvalgets flertall og mener at dagens regler bør opprettholdes.

Foreldres samtykke til helsehjelp til barn under 16 år

Etter gjeldende rett må begge foreldre som har foreldreansvar som hovedregel samtykke for at det skal kunne gis helsehjelp til barn under 16 år. I mandatet er utvalget bedt om å se nærmere på en forelders mulighet til å hindre at barnet undergis nødvendig undersøkelse og behandling.

Utvalget foreslår at barnet kan gis helsehjelp dersom helsepersonell mener at det er til barnets beste og én av foreldrene samtykker. Den forelder som motsetter seg behandlingen, kan imidlertid få domstolen til å avgjøre spørsmålet.

Fylkesmannen støtter forslaget.

Flytting innenlands

Etter gjeldende rett kan den av foreldrene som barnet bor fast hos flytte innenlands uten den andre forelderens samtykke. I mandatet er utvalget bedt om å se nærmere på bostedsforelderens rett til å flytte med barnet uten samværsforelderens samtykke.

Utvalgets flertall går inn for at begge foreldre med felles foreldreansvar må samtykke dersom bostedsforelderens skal kunne flytte med barnet. Kortere flyttinger skal ikke kreve samtykke, og det er unntak der en flytting er til barnets beste. Dersom foreldrene er uenige, skal domstolen kunne avgjøre flyttespørsmålet. Utvalgets første mindretall mener at bostedsforelderens alene skal kunne ta beslutning om flytting, men at det bør innføres en varslingsplikt. Utvalgets andre mindretall mener at bestemmelsen bør være som i dag.

Fylkesmannen støtter forslaget til utvalgets andre mindretall og mener at bestemmelsen bør være som i dag.

Fylkesmannen mener at det vil være urimelig at en samværsforelder med foreldreansvar kan bestemme hvorvidt bostedsforelderens kan flytte. Et slikt flytteforbud vil legge restriksjoner på den ene part, mens den andre kan flytte fritt. Regelen om flytteforbud for bostedsforelderens sikrer således ikke barnets kontakt med begge foreldrene.

Omfang av samvær

Etter gjeldende rett er hovedregelen at foreldrene selv avtaler omfanget av samvær på bakgrunn av hva de mener er best for barnet. I loven er det også en definisjon av "vanleg samværsrett". I mandatet er utvalget bedt om å drøfte spørsmålet om en slik "normering" av samværet.

Utvalgets flertall mener regelen om "vanleg samværsrett" bør beholdes, men slik at samværet utvides til å omfatte totalt fem overnattinger per 14 dager, tre uker sommerferie og antall ferier utvides til også å omfatte høst- og vinterferier. Utvalgets mindretall mener at regelen om "vanleg samværsrett" bør tas ut av loven.

Fylkesmannen mener at forslaget om utvidet samvær til totalt fem overnattinger per 14 dager, er for omfattende og nærmer seg i praksis 50 % samvær for samværsforelderens. Vi mener at samværet bør omfatte totalt tre overnattinger per 14 dager, som i dag, men støtter forslaget om utvidet ferie.

En "norm" for samvær kan falle uheldig ut dersom normen følges som en minimumsregel uten at det er foretatt vurderinger om hva som er barnets beste. Det er uheldig å drøfte barnets beste ut fra en mal som lovgiver har fastsatt og som lett kan manifestere seg i rettspraksis. En helt fri og konkret vurdering av hvilket samvær som er til barnets beste må være avgjørende.

Fylkesmannen mener derfor at regelen om "vanlig samværsrett" bør tas ut av selve lovteksten og innarbeides i lovens forarbeider eller veileder.

Barnets bosted

Etter gjeldende rett kan foreldre avtale delt bosted. Retten kan i dag ikke idømme delt bosted. Delt bosted innebærer ikke nødvendigvis like mye botid hos hver av foreldrene, men at de får samme avgjørelsesmyndighet, for eksempel når det gjelder valg av barnehage, skole og flytting innenlands. I mandatet er utvalget bedt om å utrede ulike problemstillinger knyttet til delt bosted.

Utvalgets flertall går inn for at loven ikke bør ha noe utgangspunkt om barnets bosted. Utvalgets mindretall mener at delt bosted bør gjøres til lovens utgangspunkt. Utvalgets flertall mener at domstolene skal gis kompetanse til å idømme delt bosted. Av disse mener et flertall at det bør inntas et vilkår om særlige grunner for å idømme delt bosted.

Fylkesmannen mener at loven ikke bør ha noe utgangspunkt om barnets bosted og at domstolene ikke bør gis adgang til å kunne idømme delt bosted.

All forskning tyder på at en ordning med delt bosted forutsetter at foreldrene kan samarbeide. Når man ikke har lyktes å komme til enighet med tidligere profesjonell bistand fra familievernkontor, advokat, med mer, kan vi vanskelig se at en dom om delt bosted vil kunne bedre foreldrenes samarbeidsvilje eller evne. Pålegg om delt bosted kan medføre vansker for barna som lettere kan bli dratt inn i foreldrenes konflikter.

Domstolens mulighet til å idømme inntil 50 % samvær gir adgang til å fastsette ordninger som gir barna mye tid med begge foreldrene. Vi antar at det vil være lettere å endre en samværsordning enn å oppløse en ordning med delt bosted. En utvidet samværsordning krever også mindre grad av samarbeid mellom foreldrene fordi bostedskompetansen tilligger den ene.

Tvangsbot – fysisk avhenting

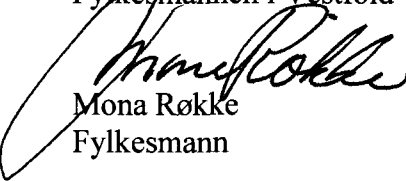
Etter gjeldende rett er tvangsbot eneste virkemiddel ved tvangsfullbyrdelse av samværsavgjørelser. I mandatet er utvalget bedt om å vurdere reglene om tvangsfullbyrdelse i et barneperspektiv.

Utvalgets flertall mener at også fysisk avhenting bør være tilgjengelig som tvangsmiddel. Utvalgets mindretall mener at det ikke bør åpnes for fysisk avhenting og at dagens regel ikke bør endres.

Fylkesmannen støtter flertallets forslag om at fysisk avhenting bør være tilgjengelig som tvangsmiddel.

Det er i dag adgang til fysisk avhenting ved oppfyllelse av en rettsavgjørelse om foreldreansvar og bosted. Dette er begrunnet i at det som regel kun dreier seg om en gjennomføring. Fysisk avhenting kan være en traumatisk opplevelse for barnet, hvor risikoen for psykiske skadevirkninger er til stede. Et viktig argument for å endre loven er den preventive effekt den kan ha. Vissheten om at myndigheten fysisk kan hente barnet, kan bidra til at flere etterlever rettsavgjørelsene. Forutsetningen må være at barnet hentes på en mest mulig skånsom måte og at alle andre muligheter er blitt prøvd.

Med hilsen
Fylkesmannen i Vestfold

Mona Røkke
Fylkesmann

Kåre Hoel
utdanningsdirektør